XXXIII. évf. Mercurea-Ciuc—Csikszereda, 1921. augusztus 7. 32. sz.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség: Mikó-utca 17. b. sz. (Földszint).
Kiadóhivatal:
Vákár könyv- és papírkereskedése Csikszeredán, hová a hirdetések és előfizetési díjak küldendők.
Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA.
Laptulajdonos: VÁKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 48 Lei. (Külföldre 80 L)
Félévre 24 Lei. Negyedévre 12 Lei. Egyes szám 1 L
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számittatnak

A Magyar Szövetség tiltakozása.

A Magyar Szövetség vezetősége az erdélyi földbirtok-reform kérdésével megalakulása óta a legnagyobb gonddal foglalkozik és megtett minden előkészületet arra, hogy mint a romániai magyarság egyetlen és teljesjogu képviselője, egyelőre a parlamenten kivül megtegye mindazt, amit népünk e legégetőbb gazdasági problémájának megoldása érdekében vállalnia kötelességének tart.

Ennek kapcsán szükségét látja a következő megállapitásainak nyilvánosságra hozatalát:

I. A kamara az erdélyi agrár-törvény-javaslat bizottsági tárgyalását folyó év julius hó 8-án kezdte meg ugy, hogy értesülésünk szerint a törvény-tervezetet a bizottság tagjai is csak két nappal a tárgyalások megkezdése előtt kapták kézhez: viszont a kamara a türvényt julius hó 19-én már részleteiben is megszavazta.

II. Erdély földreform-törvénye, mely nemzeti külömbségre való tekintet nélkül, közmegnyugvásra kellene hogy megoldja Erdély és a lecsatolt részek földdel dolgozó népének e legfontosabb kérdését,

1. a kétmilliónyi magyarság meghallgatása nélkül,

2. a szászság és németség tiltakozása,

3. az erdélyi románság képviselői jórészének távollétében szavaztatott meg és vált törvénynyé.

III. Le kell tehát szögeznünk, hogy a törvénytervezet alkotmányos és demokratikus országok parlamenti szokásaival ellenkezően, — idejében kellőképpen nem publikáltatott, arról a sajtó utján, vagy más uton-módon a legjobban érdekelt Erdély tudomást nem vehetett, tehát róla a közvélemény ki nem alakulhatott. A 10 nap alatt keresztülhajszolt törvénytervezet még a parlamentben sem részesülhetett a kellő kritikában pucscsszerü megszavazását is csak nem erdélyi parlamenti többség tette lehetővé.

Mindezek megállapitása után, a Magyar Szövetség szükségesnek tartja kijelenteni, hogy ezt a törvényt nem tartja Erdély és a lekapcsolt részek mezőgazdaságára, de különösen a magyarságra nézve megnyugtató megoldásnak a másküléomben szükséges és elodázhatatlanul megoldandónak tartott földreform ügyében. De teljes erejével és minden rendelkezésre álló törvényes és jogos eszközzel rajta lesz, hogy ez a rólunk-nélkülünk hozott törvény minél hamarább a megfelelő revizió alá kerüljön.

Anélkül, hogy a részletekre kitérnénk, megállapithatjuk, hogy az számos lényeges pontjában az egyidejüleg Ó-Románia számára megalkotott agrárreform-törvénytől eltér. (Ilyen pl. a megváltási ár kérdése.) Mindeme eltérések az itt élő nemzeti kisebbségek szolgálhatnak és szolgálnak és az állampolgári jogegyenlőség elvével is ellentétben állanak.

Különösképpen sérelmesnek és revideálandónak tartja a magyarság kulturáját veszélyeztető és a közbirtokosságokat, vagyis a földmivelő népet kárositó, sőt exisztenciáját sok helyütt veszélyeztető ama pontjait, melyek az egyházi, iskolai, kulturális alapitványi birtokok és a közbirtokossági földek kényszer-kisajátitását mondja ki, amely rendelkezések tehát merőben ellenkeznek egy demokratikusnak mondott törvény intencioival, de antiszocialisak, antikulturálisak és különösen Erdély és a csatolt részek nem román nemzeteit egyoldaluan kárositók és sérelmesek, mert soviniszta célokat látszanak szolgálni.

Mindezek ellen a Magyar Szövetség — ez idő szerint más mód hiányában — a nagy nyilvánosság előtt és az utókor előtt *ünnepélyes óvást* emel.

—

Azonban a földreform-törvény törvény reviziójának követelése mellett, kötelességének tekinti a Magyar Szövetség vezetősége a törvény végrehajtásának ellenőrzését, illetőleg a végrehajtás keretében a magyarság jogos igényeinek megvédelmezését.

A temérdek és jogos panasznak főoka az 1919-ik évi földreformrendelet-törvény, illetőleg a kényszerbérleti rendelkezések végrehajtási módja. A legtöbb sérelem és jogtalanság a birtokosságot és a népet a végrehajtásnak számos esetben észlelt részrehajlása, tudatlansága, fejetlensége, fegyelmezetlensége és sok esetben erőszakossága miatt érte. Tapasztalat és elvitathatatlan tény, hogy a végrehajtási központok legnagyobb részt megfelelő kvalifikáció nélküli hivatalnokaiknak pontos eljárási utasitást egyáltalában nem adtak ki. Ennek tulajdonitható, hogy a különböző vidékeken a legkülönbözőbb, egymástól merőben eltérő eljárás szerint történt a földbirtokok kényszerbérletbe való kiosztása és a bérösszegek megállapitása. Magyar telepeseink és többi kisgazdáink, valamint a székelyföldi közbirtokosságok földjeit is kényszerbérletbe adták. Az általános rendszertelenség tette lehetetlenné például a fellebbezéseket is és ez az oka, hogy a közönség, — dacára a kibocsátott igen sok rendelkezésnek, vagy talán éppen ezért, — ma is tájékozatlan a kényszerbérleti ügyekre vonatkozóan.

Veszedelmes intézkedés volt, teljes jogbizonytalanságot és mérhetetlen kárt okozott egyeseknek és az országnak az az intézkedés, mely a kényszerbérletek időtartamát egy esztendőben állapitotta meg, azonban azóta ujra egy esztendőt adott hozzá és valószinüleg még egyet és talán még többet is fog hozzáadni a véglegesitésig. Miután pedig a kényszerbérleteket *ideiglenes és nem végleges* állapotnak jelentette ki, tehát évről-évre nemcsak a bizonytalanság kellemetlen és káros érzését tartotta fenn ugy a kényszerbérlőknél, mint a jogilag még birtokosoknál, viszont ezáltal az erdélyi föld intenziv és gondos müvelését lehetetlenné tette éppen a birtoklás ideiglenessége és a bizonytalanság tudata.

Egész országrész virágzó gazdasági életét akasztotta meg ez az elsietett intézkedés és minél tovább tart ez az állapot, közgazdaságunk annál nagyobb veszedelembe jut.

A közrend és békés fejlődés szempontjából a Magyar Szövetség vezetősége első sorban szükségesnek tartja sürgetni, hogy;

a kormány mielőbb intézkedjék, hogy az eddigi gondatlan és felületes munkálatok minél rövidebb időn belül hozzáértő szakemberek által felülvizsgáltassanak illetőleg gondoskodjék a sérelmes és káros intézkedések megszüntetéséről, illetőleg revidiálásáról.

Szükségesnek tartja, hogy a reform végrehajtásánál a tényleges kisajátitást és kiosztást végző bizottságokban a kormány pártatlan és szakképzett közegein kivül a kisajátitást szenvedő fél vagy felek képviselői is egyenlő számban legyenek képviselve; a fellebbezési forum pedig feltétlenül a független biróság tagjaiból legyen összeállitva.

Az itt csak általánosságban érintett megállapitások azok, melyeket a Magyar Szövetség Központja a maga a földreformmal kapcsolatos munkájának és ezutáni munka programmjának vázlata képen a közönség tájékoztatása céljából a sajtóval közölni kiván.

A csiki Magyar Szövetségről.

A Magyar Szövetség központi vezetőségének megbizása folytán dr. Pál Gábor egy memorandumot készitett, mely a magyar nyelv hatóságok előtt való használatának általános érvényü rendelettel való szabályozását kéri.

A memorandum hivatkozik arra, hogy az erdélyi miniszter körutja alkalmával saját maga sorolta fel azon okokat, melyek az államnyelv kizárólagos használata érdekében kiadott rendelkezések megváltoztatását feltétlen szükséggé teszik s az állami konsolidatióra háruló azon hátrányos következményeket, melyek a magyar nyelv használatának lehetetlenné tétele eddig is előidézett. Megemliti a memorandum azt, hogy ezen felfogásnak megfelelően az erdélyi miniszter azon kijelentést tette, hogy a hatóságok vezetőinek utasitást adott a magyar nyelv használatának akadálytalan lehetővé tételére addig is, mig a nyelvkérdés végleges rendezést nyer. Azután pedig rámutat arra, hogy ezen miniszteri igéret és a valóság között milyen ellentét van s megállapitja, hogy az az uj éra, melyet a miniszter hirdetett s a melynek legfőbb jelemzőjét épen a nyelvkérdésben kiadott szóbeli utasításoknak végrehajtását jelentette volna, — nem következett be. A memorandum a miniszteri igéret valóra váltását kéri.

A Magyar Szövetség csikmegyei tagozatának elnöke ezen memorandumot nemrég terjesztette fel a központi vezetőséghez, mely igyekezni fog feltárni mindama nehézségeket és lehetetlenségeket, melyek az időközben már kiadott nyelvrendelet végrehajtása és fenntartása előidézne.

Egyidejüleg felemlitjük, hogy a helybeli államrendőrség főnöke a Magyar Szövetség csikmegyei elnöke előtt f. hó 5-én egy a csikszeredai rendőrséghez juttatott, álnevekkel aláirt iratot mutatott fel, melynek tartalma a román érzést durván sértő kitételeket és határidőre kitüzött fenyegetéseket foglalt magában. A rendőrfőnök ur kijelentette, hogy már a negyedik ilyesfajta iratot vette kézhez rövid idő alatt. Dr Pál Gábor nyomban megbotránkozásának adott kifejezést a minősithetetlen durvaság felett s kifejezte azt, hogy az ilyen alattomosan gyáva cselekedetek minden jóérzésü magyar ember elitélésével találkoznak. Sajnálatos, hogy ilyen esetek is előfordulnak, mert sokat ártanak azon ügyek is, melyet a Magyar Szövetség nyilt komolysággal szolgálni kiván. Ha a tettesek kiderülnek, megérdemlik méltó megbüntetésüket.

— **ELŐFIZETŐINKHEZ!** Tisztelettel kérjük, hogy akik előfizetési hátrálékaikat még nem egyenlitették ki, azt postafordultával szivesked-jenek beküldeni, ellenesetben lapunk tovább küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Értesitők.

Leányok a gimnáziumban.

1. A r. kath. főgimnázium a mult tanévről 52 oldalas füzetben számol be tüzetesen. Fontos mozzanat az iskola küléletében a világi gondnok változás Pál Gábor kir. tanácsos személyében. Beléletében pedig, hogy három uj tantárgyat kellett bevezetni: román nyelv, román földrajz és történelem, mely a tanári kar ujabb megterhelését jelentette. A tanulók száma a tavalyihoz képest emelkedést mutat. Idén év elején volt 440 s év végén 423, addig tavaly 433, illetve 426. Előmenetelben a kielégitő jegy van tulsulyban. Az idén már a tanulók szorgalma megcsappant, de egyben a tanárok is az osztályozásnál szigorubbak lehettek, mert már nincs szekundamentes osztály. Legjobb a VIII. osztály, hol csak egy bukott meg két tárgyból, azután a IV. és VI. osztály, hol több tantárgyból való bukás nem fordult elő. Tárgyak közül a mennyiségtan, magyar-, román- és németnyelv szedte a legtöbb áldozatot. Az érettségi is nem kielégitő eredményeket mutat, mert 16 megbukott. A VII. osztály a latinban nagyon gyönge, jó lenne a nyáron tanulgatni, mert az érettségi meg fogja magát boszulni. Vallástan, görög, görög p. rajz, filozofia, román történelem s egészségtan, ez a hat tantárgy az, melyből négyes kalkulus nem észlelhető. Magaviselet dolgában a legrosszabb osztály az V. és VII., mert kevésbé szabályszerü is van s a IV. osztály, hol sok a szabályszerü s különösen a VII. osztály érdemel megemlitést, mert az osztály legnagyobb percentben kettős osztályzatot nyert. Egyben tavalyhoz képest nagy a hanyatlás a magaviseletben, mert akkor kettős magaviseletü volt 31, most 74. S akik az idén hármast kaptak, tavaly jó magaviseletüek voltak. Vajjon a romlást minek a számlájára irjuk fel: a kornak-e, vagy hogy most szigorubban fogták őket?

E tanévben szomoru valóság, az ifjuság nem érez kedvet az abstinenciához, onnan látom, mert az „Alkohol ellen" egyesület szünetelt. Csupán a VIII. osztály adta tanujelét nagy akaraterejének, hogy az érettségi pityizálásról lemondva, 1380 leut egy nagy beteg gyógyitására ajánlott fel! Igazán humánus, lélekfelemelő cselekedet. Belátták, hogy tiszta erkölcs csak lemondás, önfeláldozás és önmegtagadás révén érhető el és tartható fel. A vallás erkölcsi állapot tárgyalásából hiányzik a szentgyakorlatok megemlitése. Ez is a benső, lelkes, karakteres egyén kialakitását célozza, igy ugy tünik fel, mintha ez évben mellőzték volna, pedig Kacsó Boldizsár plebános ur és Sándor Imre hittanár szépen elvégezték, előbbi a felső, utóbbi az alsóbb osztályokban. A kiváló igazgató egészséges pedagógiai érzékkel helyesen mutat reá: „Iskolánk életében modernül merész ujitás volt, hogy főhatósági rendeletre a leányokat is rendes tanulókul felvehettük. Kisérletnek érdekes volt, de fentartása nem kivánatos." Igaz, ugy van. Ő is azt érti, amit én, csak nem mondotta ki nyiltan: a kredukációnak némely hasznos oldala mellett számtalan a kára is, a magaviseletben való romlásban ennek is nem kis része van, nemde?

Hogy lehetne ezt a vajudó kérdést megoldani, az Értesitők tárgyalása közben még vissza fogunk térni. Amivel az Értesitő kezdődik, azzal végzem én soraim. Az uj gimnázium jubilál, tiz éve, hogy abban a fényes palotában székel. Volt fényes, ma egyik szárnya használhatatlan. Ha most ennél a határkőnél visszanézünk, mit észlelünk: tiz év alatt a diákság erkölcsileg haladt-e előre, vagy nem? Fejünk lehorgasztva kell bevallanunk, hogy nem. Mig Mária lábainál fejlődött ifjuságunk, könnyebb volt a romlástól visszatartani, most Máriától távol, magától rohan az vakon a bukásba. Nem lehet visszatartani. Legalább az iskola falai ezt susogják s a száraz statisztikai adatok is ezt igazolják.

P. R. A.

Szinház.

Csikszereda, augusztus 5.

A sziniévad vége felé közeledik. A közönség és szinész egyaránt meg van elégedve egymással. Fehér igazgató bizonyára nem várt Csikszereda város szinpártoló közönségétől oly meleg támogatást, mint a milyenben a város közönsége — dacára a kánikulai hőségnek — a szintársulatot részesitette. Viszont a közönség sem csalódott, minek ékes bizonysága a szinház állandó látogatottsága. Különösen a sziniszezon első felében volt nagy a látogatottság, bár a jobb daraboknak most is szép közönsége van. Tagadhatatlan azonban, hogy a repertoir most a vége felé meggyengült.

A közönség a legnagyobb foku érdeklődéssel várta Szentgyörgyi István beharangozott vendégszereplését, ez azonban ezuttal elmaradt.

A szintársulat most egy kis pihenőre megy, hogy szeptember 1-én felfrissülve és uj tagokkal kiegészitve Székelyudvarhelyen folytassa müködését, ahol a társulatot már meleg érdeklődéssel várják és a bérleteket jegyzik.

A legutolsó hét jutalomjátékai iránt megcsappant az érdeklődés. Nem is csoda, mert jutalomjáték sok volt.

Szigeti a „Szökött katonát" választotta jutalomjátékául, de mi láttuk őt jobb szerepekben is. Nagy érdeklődést keltett felesége éneke, ki a zágrábi operának volt tagja. A nem nagyszámu közönség élvezte a müvésznő énekét.

A „Csókbakter" operett nem nagy érdeklődést váltott ki. Akik nem voltak ott, nem sokat vesztettek.

Benes Tusi egy ötletes és sikamlós francia vigjátékot, a „Legszebb kaland"-ot választotta jutalomjátékául. A közönség a kedvelt müvésznőt zajosan ünnepelte. Dacára a rekkenő hőségnek, a szinház megtelt lelkes közönséggel. Benes Tusi mellett kitünő volt Borovszky, ki egyik legértékesebb tagja a társulatnak s aki értesülésünk szerint továbbra is megmarad a társulat kötelékében.

Vasárnap közkivánatra másodszor adták a „Cseregyerek"-et igen szép számu közönség előtt. Csók Vilma, Borovszky, Benes Tusi és Szécsi ezuttal is sok tapsot kaptak. Benes és Szécsi táncai nagyon tetszenek.

Puskás Zoltán karmester nagyobb támogatást érdemelt volna meg. Jutalomjátékául a „Gésák-at" adták kevésszámu közönség előtt. Az előadás a leggyengébbek közé tartozott. Sokkal jobb lett volna, ha az igazgatóság nem vette volna elő a lomtárból. Hogy az előadás nem sikerült, abban jelentékeny szerepe volt Takácsnak, ki se nem játszott, se nem énekelt.

Kedden Biró Lajos „Francia négyes" c. vigjátékát adták nagy közönség előtt. A szellemes darab igen jó előadásban került szinre. A közönség jól mulatott és zajosan ünnepelte Benes Tusit, Borovszkyt és a többi szereplőt, kik mindnyájan dicséretet érdemelnek.

Csütörtökön f. h. 4-én közkivánatra másodszor került szinre a Szerelem vásár a egészen jó kifogástalan alakitásban. Ezuttal is Borovszky Oszkár átfinomitott játékával keltett általános tetszést. Tudásának legjavát adta és csillogtatta müvészetét. Nemkülömben Harmati Jolán, kinek játékában gyönyörködött a szép számu közönség.

Szinházi iroda hirei:

A beállott helyzetre való tekintettel Fehér igazgató a keddi napp al (aug. 9-én) előadásai sorozatát befejezi. Hétfőn darabváltozás! A meghirdetett „Gyermektragédia" helyett az örökbecsü „Milliárdos kisasszony" operette kerül szinre Lengrády Pál jutalomjátékául. Kedden utolsó előadásul a „Tilos a csók" operette lesz bemutatva. Bera Rózsi jutalomjátékául.

Szeredai levél.

1921. julius 31.

Nagyrabecsült Szerkesztő Ur!

Már jártam a székelység két vármegyéjének székhelyén s menesztettem levelet is kedves Szerkesztő Uramnak, illő tehát és méltányos, hogy Csikról se feledkezzek meg, hisz a tövén lakom. Azért elhatároztam, hogy Szeredában is csinálok egy körsétát, hadd történjék Csikországról is megemlékezés e lapok hasábjain. Miként előbbi két levelem nem került a papirkosárba, ugy remélem, hogy ettől sem tagadják meg a nyomdafestéket s megengedik, hogy napvilágot lásson.

Nagyrabecsült Szerkesztőm! Előbbi két irásomban is rámutattam fajunk erkölcsének két szimtomájára s konstatáltam a betegség komoly voltát és sulyosságát, ugy most sem tehetek egyebet, mint folytatom az orvosi vizsgálatot, kopogtatom a mellét társadalmunk testének, vizsgálom tüdőjét, hallgatom szivét, van-e még más nyomoruságos baja? Kezemet pulzusára teszem s számlálom üterét. Röntgenezem az egész testet s látleletet veszek fel benső részéről. Ekkor már egy uj, eddig nem ismert betegséget kell konstatálnom. Meg kell állapitanom, hogy komoly a baj. Az idegrendszerben érdekes elváltozásokat észlelünk. Meg kell mondanunk betegünknek betegségét, hogy gyógyitásához foghasson. A jó orvosnak nem szabad titkoloznia, nyiltan ki kell jelentenie: „Barátom, magának sulyos baja van, vigyázzon nagyon magára, a diétát tartsa be pontosan, különben életével játszik."

Társadalmunknak ez a szomoru állapota az ő féktelen kártyaszenvedélye. Szenvedélynek kell tartanunk, mert már idült betegség. Nem is időszakos, sőt állandó, tartos jelenséggel van dolgunk. S ez az uri passzió óriási károkat okoz. Pusztit pénzt, becsületet, egészséget, családi jólétet, békességet, életet és lelket. Romboló hatással van a környezetre is, akikkel érintkeznek, mert ez a betegség, szomoruan kell bejelentenem, ragályos. Vegyük csak szemügyre a játékost, aki nyer. Folytatja tovább, mert többet akar még szerezni, mert nyer, aki mer. Itt a kapzsiság szelleme. De a kocka fordul, a szerencse elpártol tőle. Mert örökké csak nem pártfogolhat egyet, hacsak nem csal. Ekkor már nem becsületes, erkölcstelen üzletté fajul az egész. Pedig ez sincs kizárva. Ekkor kezd veszíteni, a játék nem maradhat abban, mivel vissza kell nyerni sokszor az elpasszolt vagyont. Megindul az ádáz tusa. Hogyne, sokszor létérdekről van szó: holnap enni fog-e a család, vagy éhezni? Belemennek a sötét éjbe, eluszik a kocsi, a ló, a ház, a telek, a föld. A szerencse nem tér meg. Hajnalban szédült fejjel hagyja ott az asztalt, mindent elvesztett. Mondjuk csak, ez az idegfeszitő, éjjeli munka nem árt semmit sem az egészségnek? S ha ez igy megy napokon át egy hétig, egy hónapig, mire vezet ez? Jóra bizonyára nem. Másnap ezzel a kábult fejjel hivatalos kötelességeit teljesiti, vele testi ereje hanyatlik, egészsége folyton alábbhagy. Adósságba vergődik, mert legtöbbször ezekről van szó. Nem tud fizetni, lassankint a becsületes emberek sorából kikopik. Otthon a család nélkülöz, kenyér hussal alig kerül az asztalra, mert férjemuramnak kell, hogy szenvedélyét dédelgesse. A gyermekekről a ruha lekivánkozik, fel kellene ujjal cserélni, de nincs pénz, felős, hogy nemsokára az eresz alatt is megütik a nagy dobot. A cipőből is kibuvik meztelen lábuk, de mit tegyen a szegény anya, miből javitassa meg? A férj éjjel soha sincs otthon, nappal dolgozik, a család nem látja a fejét, nincs vezetés, nincs irányitás. A nevelés terén nagyon is megmutatkozik ez. Ha véletlenül hazatéved: rossz kedvü, haragos, bántja a lelkiismerete, látva otthon mindenben a hiányt és nyomort. A házban szomoru hangulat uralkodik, mintha haldokló feküdne a szobában. Igen, élőhalott a ház lakója: a férj szenvedélyéért az egész családnak kell meglakolnia ártatlanul. Nincs boldogság itt. Ha az anya szemrehányást tesz ezért urának, az ostromállapot meg van üzenve, eltünik a béke, megkezdődik a perpatvar, a folytonos harc. Csak a jó Isten a megmondhatója, hogy mennyit kell szenvednie egy nőnek, anyának, gyermeknek ekkor! A férj eldurvul, a szenvedély elvakitja, állattá lesz. S mikor már a játékos látja, hogy feje felett a remény lehetőségei füstbe mentek, kétségbeesik, meghasonlik önmagával s a megváltó halálban keres menedéket. Ezzel családját dönti nyomorba, juttatva koldusbotra. Mondják, hogy Monte Carlóban, a kártya hazájában, a klubba duzzadt erszénnyel lépnek be s pirkadó reggel üres zsebbel s pisztollyal lépnek ki az emberek. Mindennap tömeges ott a lélekmegválás. Ezért tartom én a kártyaszenvedélyt erkölcstelennek, mert a nyerő, ki tudja, hány családot tesz tönkre? Ahhoz a pénzhez sokak könnye, verejtéke és vére tapad. A szenvedély még csalásra, rablásra és sikkasztásra is rávesz. Nem is lehet rajta áldás. Ebül szerzett jószágnak ebül kell elveszni. Sajnos, az erkölcstelenségnek a hydrája e téren is felütötte fejét s szedi áldozatát. Van Lazarewics szerb irónak egy gyönyörü elbeszélése erről: „Hogyan mentem atyámmal először az Istenházába" cimen, melyben a kártyás férjet a nő vonja vissza a halál kapu-

jából s téríti vissza Istenhez. Bár minden játékos életében ilyen fordulat állana be s ne végződne szomoru családi tragédiával. A szenvedélyes kártyázás erkölcstelen s sokszor hazárd játék is, a társadalomnak erélyesen kellene felemelnie a szavát, hogy ez az iszonytató hidraszörny elpusztuljon, nehogy a rossz példa másokat is vonzva, még nagyobb pusztitást vigyen végbe.

Bocsásson meg, hogy irásom igy megnyult, de tollamra tólultak a betük, nem tudtam előlük kitérni. Fogadja kedves Szerkesztő Ur nagyrabecsülésem jeléül megkülönböztetett tiszteletemet, mellyel vagyok kész hive:

Kőrösi Lajos.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Püspöklátogatás.** Augusztus elsején, hétfőn délután illusztris vendég látogatta meg a somlyói kegyhelyet és a barátok klastromát. Cisar Sándor jassi r. kath. püspök Gyimesen járva, Csiksomlyót is felkereste. A fiatal s munkabiró, rokonszenves főpap közvetlen modorával s meleg, hangulatos kedélyével akikkel csak találkozott, megnyerte mindegyiknek ragaszkodását és szeretetét. Kivánjuk, hogy egyházmegyéjében sokáig áldásosan működhessen kath. hivei körében. Tavaly augusztus 15-én szentelték fel Bukarestben, az érseki székesegyházban. Kiséretében hat pap vett részt: oldalkanonokja, világi papok és szerzetes-misszionáriusok. A társalgás mindvégig klasszikus német nyelven folyt. Még aznap este Gyimesre visszament, honnan másnap székhelyére hazautazott.

— **Szinészet Szépvizen.** A szépviziek meghivására Fehér igazgató 6 előadásra átrándul Csikszépvizre. Müsorra vette: Stambul rózsája, Farsang tündére, Gróf Rináldó, Mágnás Miska és utolsó előadásul egy nagy müvészestély. A társulat legjobb erői mennek Szépvizre, a férfiak közül: Fehér Imre, Borovszky Oszkár, Légrády Pál, Szigeti Antal, Katona László, Kreiner Jenő és a társulat karmestere: Puskás Zoltán. A nők közül: F. Csók Vilma, Benes Tusi, Bera Rózsi, Harmati Jolán. Ugy a müsor összeállitása, mint a kiránduló elsőrendü személyzet a legmesszebb sikerekre jogositja fel a törekvő gárdát és bisszük, hogy a szépviziek is kitesznek magukért már csak azért is, hogy jövőre is biztositják szinészetüket.

— **Jótékonycélu nyári mulatság.** Amint értesülünk, a Csikszeredai Iparos Nőegylet az Ipartestülettel együttesen f. hó 14-én nagyszabásu nyári mulatságot rendez, melyre az előkészületek lázasan folynak. Annyit elárulhatunk, hogy a közönség sok kellemes meglepetésben fog részesülni. Bővebbet a falragaszok utján tudunk meg.

— **Az uj vasuti menetrend.** Hosszu esztendők kellettek ahhoz, hogy ujbol olyan vasuti menetrendünk legyen, amilyen csak a boldog békeidőben volt. A mai napon a csiki vonalon uj vonatpárt helyezett üzembe az üzletvezetőség, mely kényelmessé és gyorssá teszi az utazást Csikvármegye közönségének, akár a fürdőkre, akár Brassóba vagy távolabbra akar utazni. Hogy más[illegible] emlitsünk, ha reggel Brassóba utazunk, ott bevásárolhatunk vagy dolgunkat elvégezhetjük és este már itthon vagyunk. A menetrend a következő: Brassó felé Csikszeredából indul reggel 7 óra 12 perckor és délután 1 óra 46 perckor. Gyergyó felé indul a Brassó felől érkező személyvonat Csikszeredából déli 11 óra 40 perckor és éjjel 11 óra 12 perckor. Gyimes felé indul reggel 6 óra 05 perckor és Gyimesről érkezik éjjel 11 óra 40 perckor.

— **A hőhullámok Csikban.** Csikban ritkán van melegünk, de most az egyszer mi is kaptunk a hőhullámokból, A hőmérő 30-36 C° között váltakozik, közben azonban három rövid, de igen kiadós eső volt, ami a növényzetre felette üditő hatást gyakorolt. Itt-ott már aratnak, jövő héten pedig megkezdődik az általános aratás.

— **Miczi Miska zenekara Kolozsváron.** Miczi Miska jónevü zenekara csütörtökön a délivonattal Kolozsvárra utazott, hol az Europa kávéházban fognak esténként játszani. A kitünő zenekar mintegy két hónapig fog Kolozsváron vendégszerepelni.

— **Hymen.** Kádár Ferenc a marosvásárhelyi keresk. isk. tanára eljegyezte Ikafalvi Farkas Imre várm. számvevőség főnökének leányát Margitkát, Csikszeredában.

— **Erdélyi Bortermelők Szövetkezete Marosvásárhely.** T. vevőközönségünk nb. tudomására adjuk, miszerint Fejér Albert ur, csikszeredai fióktelepünk vezetője, önkéntes elhatározásából cégünktől megvált. — Fióktelepünk vezetését felkérésünkre a

Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság áruosztálya

vállalta. Amidőn e változást tudomására hozzuk t. vevőfeleinknek, kérjük jövőben szükségleteik fedezése végett közvetlenül a Csikszeredai Takarékpénztár r. t. áruosztályához fordulni. — Egyben közöljük, hogy készletelnket ujonnan kiegészitettük, igy

elsőrangu uradalmi fajborok, zamatos asztali borok és kiváló minőségü palack borok

állanak csikszeredai fióktelepünkön rendelkezésre. Boraink fajtiszta ságáért és minőségéért szavatolunk. Kölcsönhordókat a legjutányosabb árban adunk.

Erdélyi Bortermelők Szövetkezete.

— **Konkurzus.** Az erdélyi szent István, első apostoli magyar királyról cimzett szent Ferenc rendi tartományfőnökség konkurzust hirdet. Papnövendékjei közé olyan komoly törekvésü s jóakaratu ifjakat vesz fel, kik a középiskolának legalább a IV. osztályát jó eredménnyel elvégezték. A jelentkezők Mikházán Marostordamegye, az anyaházban (ujonckolostor), a rend öltönyét felöltve egy évig próbaévet állanak ki, hol megismerkednek a rend belső szellemével, munkakörével s egyben az elüljárók is meggyőződnek alkalmasságáról s rátermettségéről s ha mindkét részről kedvező a vélemény, leteszik az egyszerü fogadalmet. Innen Csiksomlyóra kerülnek, hol a filozofián négy évet töltenek el, elvégezvén eme házi studiumban a középiskolák négy felsőosztályának teljes tananyagát. Majd Vajdahunyadon négy évig theologiát tanulnak közben leteszik az ünnepélyes fogadalmat s azután pappá szentelődnek. Mint felszentelt áldozárok különböző müködési körben nyernek alkalmazást: lelkészkedés, tanitás, vagy a rendi növendékek nevelése. Akik felsőbb osztályból jőnek, a filozofiáról hamarabb elkerülnek. Akik érettségivel jőnek, az ujoncév után azonnal a theologiát kezdik meg. A kiváló tehetségü s nagy szorgalmu növendékeket külföldre küldik ki. A folyamodványhoz melléklendő: középiskolai bizonyitvány, születési okmány (keresztlevél) orvosi bizonyitvány, erkölcsi bizonyitvány, az illetékes lelkésztől s szülői beleegyezés. — Egyben a kisegitő (laikus) testvérek közé is felvesznek olyan hivatott egyéneket, kik szerzetesek szeretnének lenni, de felsőbb (papi) kiképeztetésben nem akarnak részesülni. Ezek a zárda testi, megélhetés körüli munkákat végzik. Akik valamely mesterséget üznek, előnyben részesülnek, mert iparukat folytathatják a kolostor műhelyében. Ők is igazi szerzetesekké lesznek az ünnepélyes fogadalmak letevése után. Akik a jámbor, istenes életre kedvet éreznek magukban, a fenti bizonyitványokkal folyamodjanak s legkésőbb augusztus 25-ig „Szent Ferenc-rendiek Tartományfőnöksége Kolozsvár" cimre küldjék el. A reális világgal szemben a szerzetesek hirdetik az ideális életet. A társadalom érdeke, hogy a családok minél több szerzetest adjanak, mert igy a világ is megujul szellemben és lélekben!

— ***Augusztus*** első napjaiban régen várt és nélkülözött könyv jelenik meg a piacon. A C. F. R. igazgatóságának sikerült ugy a belföldi, mint a szomszédos államokkal való forgalmat ugy rendeznie, hogy a gyakori menetrendváltozások megszünnek és a legközelebb életbe lépő uj menetrend hosszabb ideig érvényben marad. Ez a körülmény teszi lehetővé egy MENETREND-KÖNYV megjelenését. A menetrend a következő tartalommal jelenik meg: 1. A C. F. R. vonalainak részletes menetrendje tabelláris összeállitásban (román és magyar nyelven). 2. A szomszédos államok fővárosáig és nagyobb vasuti gócpontokig szóló csatlakozások. 3. Az érvényben levő személy- és podgyász-dijszabás. 4. Nomenklatura (az ö szes állomásnevek uj és régi elnevezés szerint csoportositva). 5. A vámvizsgálatra vonatkozó tudnivalók. 6. Utlevelek megszerzésére vonatkozó tudnivalók. 7. Bukaresti utmutató. A menetrend az olasz menetrend formájában jelenik meg diszes kivitelben és kapható lesz minden vasuti állomáson, könyvkereskedésben és nagyobb dohánytőzsdékben.

— **Iskolai beiratások.** A csikszeredai állami elemi iskolában, ugy a román, mint a magyar tannyelvü osztályokba a beiratás szeptember 1., 2. és 3-án lesz, az iparos- és kereskedő-tanonciskolában pedig szeptember 4-én, vasárnap délelőtt. M.-Ciuc, la 2. Aug. 1921.

Tanfelügyelőség.

SPORT.

M. S. E.—Cs. A. K. 5:0 (3:0). Szomoru és gyászos napja volt a Cs. A. K. alakulásának évfordulóján a football csapatnak. A M. A. C. ellen mutatott szép és nivós játék után, mást vártunk volna a mienktől. Nem az M. S. E. játszott nagyon jól, hanem a Cs. A. K. játszott abszolut gyengén. Az okokat nem keressük, csak annyit mondhatunk, hogy a mérkőzés előtti lumpolás még a sportnak sem használt soha. Biró Pap László volt, ki elismerésreméltó pártatlansággal biráskodott.

*

Vasárnap 7-én a Hargita Testedző-Egylet meghivására a Cs. A. K. Udvarhelyre megy autón.

*

Nagy érdeklődéssel várjuk a 14-én megtartandó szinész mérkőzést, melyen Borovszky, Gál, Légrádi, Szécsi, Szigeti, Takács stb. fognak játszani.

— **Idegenpénzeket aranyban vagy bankjegyekben vesz. Átutalásokat a világ bármely piacára napi árfolyamon elfogad. Betéteket felmondás nélkül kamatoztat. Kölcsönöket kedvező kamat mellett ad az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság csikszeredai fiókja.** 1—5

Egy molnársegéd és egy tanuló azonnal felvétetik, a Beke-féle műmalomban, Csikszereda.

Szépvizen, a gyimesi uton levő laktelkemet eladom. Érdeklődni lehet Kuna Sándornál, Szépviz.

Értesités.

„Csikszereda és Vidéke Tisztviselőinek Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezete" igazgatósága értesiti mindazon szövetkezeti tagokat, akik üzletrészök értékét 100 (egyszáz) leu-ra nem emelték fel, hogy tovább szövetkezeti tagoknak nem tekintetnek. Igazgatóság.

Sz. ad. 52—1921.

végrehajtói.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a csikszeredai járásbiróságnak 1921. évi G. 2051. számu végzése folytán Dr. Szántó Samu csikszeredai lakós ügyvéd által képviselt Nuszbaum Andor végrehajtató részére, végrehajtást szenvedő ellen 177 leu 50 bani követelés s járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2550 leura becsült ingóságokra a csikszeredai járásbiróság 1921. évi G. 2051. számu végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és telülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégitési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő lakásán, Csikborzsova községében leendő megtartása határidőül ***1921. évi augusztus hó 13-ik napjának délelőtt 10*** órájára kitüzetik, amikor a biróilag lefoglalt ingók és pedig: szekerek, ták, deszkák stb. stb. a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére tognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1921. évi julius hó 27-ik napján.

MOLNÁR SÁNDOR,
birósági végrehajtó.

ZSÁK KAPHATÓ

BARTHA ÁRPÁDNÁL, Székely Gazdák Szövetkezete Fiókja utódánál, Sepsiszentgyörgy.

Önkéntes árverés.

1921. évi augusztus hó 15-én (hétfőn) délután 2 órakor többféle házi butorok és gazdasági felszerelések, ekék stb. elárvereztetnek **Fosztó Géza** tulajdonosnál, **Csiksomlyón.**

Szám 6423—1921. árv.

Árverési hirdetmény.

Csikvármegye árvaszéke közhirré teszi, hogy Mánya Antal csikrákosi volt lakós hagyatékában a Csikszeredában Városház-utca 2. szám alatt fekvő „Európa" vendéglő és szállódának a kiskoru örökösöket megillető felerész-jutaléka Csikvármegye árvaszékénél **1921. augusztus hó 11-én délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen eladatik.

Az árverési feltételek a vármegye árvaszékénél megtekinthetők.

Csikvármegye árvaszéke.

Mercurea-Ciuc, la, 27 VII. 1921.

2—2 **Csiszer**, elnök.

GAZDÁK,

Malom- és Géptulajdonosok figyelmébe!

állandóan raktáron:

Standard Manilla Ekék: R5A, D6MN, D7MN, D8MN, D10MN. 6—9

Vetőgépek: 11, 13 és 15 soros „Losonczi Drill", 12, 14 és 16 soros „Record Drill" legujabb szerkezet, 2 és 3 tagu boronák **burgonyakiemelőtestek** egyetemes ekére szerelhető, **burgonyakiszedőgépek**, tengeridarálók, szecskavágók.

Müszaki cikkek: olaj, tawotte, dobsinek, géphajtószíjjak, gyanta, kátrány fedéllemez, **kaszak**, kaszafenőkövek, kaszaverőkészülék, zsákok, ponyva, tömlők, hevederek, kékkő auszigi 98%, **gazdasagi szekerek, motoros fűrészek, motoros cséplőkészletek MÁV gyártmány.**

BARTHA ÁRPÁD

Székely Gazdák Szövetkezete Fiókja Utóda Sepsiszentgyörgy

Telefon: 25. **Sürgönycim: BARTHA.**

Minden nagyobb gócpontonbizományost keresek

Hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy f. év augusztus hó 12-én az állami dohányraktár irodahelyiségében nyilvános árverés fog tartatni. Közkönyviteli törvény értelmében és **pedig a raktár** részére érkező gyártmányoknak a helybeli vasutállomástól a raktár helyiségig leendő szállitása végett.

Ajánlkozók ajánlatukat csak zárt boritékba adják be.

Ajánlkozó köteles a raktár részére beérkező gyártmányokat a vaggonból kirakni, beszállitani és az emeleti raktárhelyiségben beraktározni.

Erre vonatkozó bármily felvilágositásokat, az ajánlkozók a raktár irodahelyiségében, hétköznapokon d. e. 8-tól 12 óráig kaphatnak.

Állami dohányraktár főnöke.

Fogak, fogsorok,

szájpadlás-nélküliek, sin-fogsorok, aranykoronák, aranyhidak, ugyszintén régi arany és kautschuk munkák átdolgozását készíti

Waczel Ferenc fogtechnikus, Csikszereda

(dr. Pál Gábor ügyvéd házában).

24—

VERESS SÁNDOR Dr.

FOGORVOS

Rendel naponta d. e. 9—12 és d. u. 2—6 órálg

Csikszereda, Mikó-utca 34. szám.

69—

Jön a nyár!

Fehér bőr- és vászoncipőihez és kesztyűihez csak **„Patyolat"** illatos fehéritőt használjon! **Békeminőség!** Nem árt semmilyen anyagnak! Vigyázzunk a névre!

12—

Aradi Liszt

kapható nagyban

Bartha Árpádnál

Székely Gazdák Szövetkezete Fiókja Utódánál

Sepsiszentgyörgy 1—3

Telefon 25. **Táviratcim: Bartha.**

Szám 53—1921.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirott birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a csikszeredai járásbiróságnak 1921. évi G. 1038. számu végzése folytán Dr. Szántó Samu csikszeredai lakós ügyvéd által képviselt Veress Béla szépvizi lakós végrehajtató részére Abos Mózes borzsovai lakós végrehajtást szenvedő ellen 177 leu követelés s járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3700 leura becsült ingóságokra a csikszeredai járásbiróság 1921. évi G. 1038. számu végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégitési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő lakásán, Csikborzsova községében leendő megtartása határidőül ***1921. évi augusztus hó 11-ik napjának d. e. 10 órajára*** kitüzetik, amikor a biróilag lefoglalt ingók és pedig: 2 ökör, épületfák, szekér stb. stb. a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1921. évi julius hó 22-ik napján.

MOLNÁR SÁNDOR,
birósági végrehajtó.

Fénykép-felvételek készülnek minden nagyságban. Nagyitásokat is elvállal Vár (Mikó)-utca 10. sz alatt.

KERESEK

kéményseprő tanoncnak

egy jó családból való 13-14 éves fiut.

KOVÁCS ÁRPÁD, csikszeredai kéményseprő.

21—

INTERCONTINENTALE

Szállitási és közlekedési r. t. ezelőtt:

Hoffmann S. és V.

Központ Trieszt. — Elvállal szállitásokat vasuton és hajón bármely irányban! Rendszeres gyüjtőforgalom: **Prág, Brünn, Bratislava, Wien, Budapest és Brassó** között gyors lebonyolitással, teljes felelősség mellett, biztositás utján. Rendszeres forgalom: **Bukarest-Brassó, Brassó-Bukarest** között!

Képviselőség Csik- és Háromszékvármegye részére

Bartha Árpádnál, Sepsiszentgyörgy.

Távirat-cim: **Bartha.** 2—10 Telefon: **25.**

Alcsiki Műmalom és Villamosmű r.-t.

HENGER-MŰMALMA

Csikszentmártonon

legmodernebb felszereléssel a t. közönseg rendelkezésére áll. **Gyárt:** kiváló minőségü finom **szitált liszteket, darát, zsemlekását, korpát, takarmánylisztet.** 8—

Vámörletők gabonáját azonnal feldolgozza és kiadja.

KOVÁCS Á. ÉS GY.

Drogériája Csikszereda

Legjobb beszerzési forrás!

Gyógyszerek, kötszerek, gummiáruk, vegyszerek, likőreszenciák, illatszerek, fésüáruk, fényképészeti és toaletcikkek. 6—

Nagy müszaki és mezőgazdasági :—: cikkek lerakata. :—:

Fűrészgyárak! Hengermalmok! Mezőgazdák!

Schieb gépgyár r. t. ajánl:

Gatter lapok, csiszoló korongok, géphenger, dynamó és nyers olajat, hajtó, kötő és varrószijjat, tömitő anyagokat, reszelőket és mindenféle üzemcikkeket. Malmi felszereléseket, hengerszéket, svájci selymet, sikszitát, koptatót stb. Továbbá mindenféle mezőgazdasági felszereléseket u. m.: **cséplőgépet, kézi triőrt, rostát, ekét, kaszát, darálók, boronák** és **szecskavágók** stb. stb.

Uj és használt gőzgépek, benzin, nyers :—: olaj és szivógáz motorok. :—:

Főlerakat:

Csikvármegye és környéke részére

Finkelstein Marcel

Gyergyószentmiklós

Főtér 15. sz. a. (Szilágyi-kávéház mellett.)

22—

Csikszeredában, a Bucuresti (HUTTER) kávéház- és étteremben a mai naptól kezdve

Frissen csapolt világos poharas és palackozott barna sör

valamint villásreggeli

a legjutányosabb árban, továbbá jó zamatu kükülló menti

FAJ-BOR 14—

literenkint 20 Leu árban házhoz vive is a közönség rendelkezésére áll.

Elfogad teljes ellátásra abonánsokat.

A m. t. közönség pártfogását kéri, tisztelettel **Vass Géza vendéglős.**

Cenzurat: Dr. VASU, prefect.

Nyomatott Vákár könyvnyomdájában, Csikszeredában.